

til en Forhandling her i Salen med Ministeren, uden at han ved Ytringer, som fremkomme fra ham imod mig, sætter mig i den Nødvendighed at maatte erklære Udtalelser af ham for uberettigede og ubesjæede, og derfor at maatte afvise dem. Jeg seer ikke, hvorfor vi skulle forhandle paa denne Maade. Det kan være godt nok at henkaste saadanne Beslybninger, som: at jeg er En af dem, der have brugt Fæstefagen som Paastud for andre Diemed; det kan gjøre Lykke, naar man sidder i et politisk Selskab ved et Glas og udtaler sig om „Bestemænd“, „Demagoger“, „Menigmænd“ o. s. v.; men jeg synes, at i den lovgivende Forsamling skulde man betænke sig paa at tillade sig saadanne Udtalelser imod et andet Medlem. Nu er det ganske vist, at Excellencen har den Forret. for ethvert Medlem her i Thinget at kunne tage Ordet saa ofte, han vil; men saavidt jeg veed, er Excellencen indskrænket til isvrigt at følge de samme parlamentariske Regler, som vi Andre maae underkaste os. Jeg vil henstille til Excellencen, hvad han vilde sige, naar jeg søgte ved enhver Leilighed, hvor han kaster saadanne Ord ud imod mig, at gjøre Gjengæld. Jeg troer ikke, det er heldigt, men at det skader den Samvirken, der er ønskelig her i Thinget, at man benytter enhver Leilighed til, om jeg saa maa sige, at kaste en saadan Brandsaffel ud, hvor det ikke behøves. Jeg skal, som sagt, ikke gjøre Gjengæld. Det kunde ikke falde mig ind at sige, at den ærede Minister bruger de forskjellige Grunde, han ansøger, som et Paastud — jeg vilde ansee det for at være et stort Misbrug af Ordet, hvis jeg sagde det — men jeg vil blot henstille til ham, om han ikke vil finde det rigtigt og passende for Fremtiden at lade slige Beslybninger mod en Mand's Sindelag og Tænkemaade, naar der ikke foreligger klare Ord, blive udenfor Betragtningen og holde sig til Sagen, forsvare, hvad han finder rigtigt, og bekæmpe, hvad han finder urigtigt, men ikke kaste saadanne Sigtelser ud, som maae faare den Vedkommende og nøde ham til en Afviisning. Jeg skal ikke blive træt af, hvergang saadant kommer frem, at gjøre, det Samme som idag. Den ærede Minister sagde forleden, at han ikke ligeoverfor mig skulde riste hverken Dag eller

Nat. Ja, om Natten vil jeg rigtignok gjerne have No; men jeg skal ikke lade nogen Dag gaae hen, naar den ærede Minister bruger en Fremgangsmaade som den idag, uden at høre mig derimod. Jeg troer, at vi have Ret til at være besyttede her i Salen mod slige Udsald.

Indenrigsministeren: Jeg skal bringe i Erindring, at min første Ytring ganske i Almindelighed gik ud paa, at een af de Ting, der havde været til Hindrer for Fæstefagens Gjennemførelse i den Retning og det Omfang, som man havde ønsket, var, at udenforstaaende, i Sagen personlig uinteresserede Personer ikke havde ydet den den Understøttelse, som var nødvendig, for at en saa stor og indgribende Reform kunde gennemføres, men at denne Understøttelse var bleven ringere og ringere; det var denne almindelige historiske Kjendsgjerning, hvortil jeg henviste, og denne historiske Kjendsgjerning har det ærede Medlem ikke benægtet, men han har endog udtrykkeligt indrømmet dens Nødvendighed. Derimod har han sagt, at denne Mangel paa Understøttelse fra de Udenforstaaende hidrørte fra den Feil, at de sammenblande Personerne med Sagen; og jeg uddrog deraf den Conclusion, som jeg herved gjentager, at dette for ham maatte være en Opfordring til at undersøge, om dette deres mulige Feilgreb ikke hidrørte fra, at de troede, at Spørgsmaalet var bragt i Sammenhæng med andre Ting, der ikke hørte til Fæstefagen, da jeg ikke kunde ansee det for rimeligt, at Saamange skulde have gjort sig skyldige i den Feil at sammenblande Personerne med Sagen. Dette var en reen, correct Udsørelse af den samme Tanke. Forøvrigt skal jeg bemærke, at jeg naturligtvis ikke anerkjender nogen anden Formand her end den af Thinget valgte.

J. A. Hansen: Ministeren brugte udtrykkeligt Udtrykket: „Paastud for andre Diemed.“

Formanden: Jeg maa bemærke, at Ministeren, naar jeg ikke huster feil, kun sluttede sit Foredrag med den nævnte Udtalelse uden specielt at referere den til de Personer, som